

Slika Hrvatske - kroz Èetvrti modul

Autor Administrator

Spolno/rodna ravnopravnost i spolno odgovornost ili tzv. spolni odgoj

Iako je naše naèelno opredjeljenje zaobilaziti teške teme, jer takvih je previše i u medijima i u životu, ponekada se od njih ne možemo niti smijemo distancirati. Jedna od takvih je i ova o zdravstvenom odgoju, konkretnije o spornom èetvrtom modulu.

Na ovu temu potaknuo nas je sluèajni susret s mladom doktoricom znanosti s Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Kako je i njen fakultet u jednom trenutku došao u fokus javnosti u vezi s raspravama o programu spolnog odgoja, upitali smo je što ona misli o tome. Mirno i bez dvoumljenja rekla je da je to u redu i da ne vidi èemu tolika osporavanja i rasprave.

Kada smo je upitali što bi ona rekla o znamenitom Kinseyu, utemeljitelju seksologije i pokretaèu seksualne revolucije, u èijim se radovima, pored ostalog, opisuju i istraživanja na djeci, i može li zamisliti, npr. sliku malog djeteta kojemu „znanstvenici“ broje orgazme tijekom 24 sata, zgrozila se i šokirala. „Pa to je nemoguæe. To je zloèin“ – uzvratila je.

Nije ništa znala o tome. Kao ni mi dok nas na to nije upozorila „Slika Hrvatske“, emisija na HTV, koja je odmah nakon prikazivanja ukunuta, a njena urednica, Karolina Vidoviæ Krišto suspendirana. Vjerovala je da tako nešto u svijetu znanosti nije moguæe. Da se etiènost sama po sebi predmnijeva. Kakva zabluda! I, ako ona to nije znala, kao ni mi, što je tek sa širom populacijom?

O èemu se radi? Ukratko, nakon neuspješnih rasprava koje su poèele još prije sedam godina i pokušaja s eksperimentalnim uvođenjem dva programa kao izborna, ove je školske godine (2012/2013.) u nastavni program osnovnih i srednjih škola uveden novi predmet, tzv. zdravstveni odgoj. Ne kao zaseban predmet, nego kao materija koja æe se predavati na satovima razrednika, ali i u okviru svih drugih predmeta. Samo radi podsjetanja, Kurikulum zdravstvenog odgoja ima èetiri dijela (modula), od kojih je sporan jedino èetvrti, tzv. "spolni odgoj", dvojbena naslova Spolno/rodna ravnopravnost i spolno odgovornost, koji se poèinje predavati već u 3. razredu osnovne škole

Kako stvari stoje, program je uveden, odnosno nametnut, bez stručne recenzije, bez usuglašavanja suprostavljenih stajališta, bez uobičajene demokratske procedure i to kao obvezatan za sve uèenike. To je, oèekivano, izazvalo žestok otpor roditeljskih udruga i neslaganje neodređenog dijela pedagoških djelatnika i akademske zajednice, te velikog dijela javnosti. Otvorena kritika programa i podrška njegovim protivnicima od strane Crkve rezultirala je žestokom reakcijom predstavnika vlasti i LGBT udruga uz svesrdnu podršku javnih medija, osobito HTV-a.

Kao razlog neprihvatanja spolnog odgoja, uz spomenuto neprovođenje demokratskog usuglašavanja navodi se ocjena da "taj program nameće svjetonazor koji nije èe i zanemaruje temeljne opæeljudske vrijednosti vezane za spolnost i da je protivan vrijednosnom sustavu većine roditelja ...", te da su maloljetnički seks, masturbacija, pornografija, kontracepcija, rodna ideologija, pobaèaj ...samo neke od tema putem kojih se planira sustavni preodgoj djece".

Situacija se zaoštrava nakon emisije HTV -e Slika Hrvatske u kojoj je novinarka i urednica Karolina Vidoviæ Krišto proèitala pismo gledatelja koji je uvođenje spolnog odgoja u hrvatske škole poistovjetio sa seksualnim zlostavljanjem mladih i djece. Potom su prikazani i isjeèci iz kontroverznog filma "The Kinsey Syndrome" u kojem Christian J. Pinto, (autor opskurne reputacije?) V. List) nastoji moralno devalvirati znanstveni rad pionira seksualne revolucije Alfreda Kinseya. Emisija je hitno ukinuta uz ispriku uredništva HTV-a javnosti kako ne dijeli stajalište novinarkе, a ona je stavljena na led dok je njeno radno mjesto još uvijek upitno.

Nadalje, sama najava dolaska amerièke komunikologinje dr. Judith Reisman, žene koja 30-tak godina pokušava argumentima osporiti i raskrinkati lik dr. Kinseya kao manipulatora, pedofila i bolesne osobe, dovodi do još većе nervoze i izljeva žuèi, da bi tijekom susreta sa studentima Fakulteta političkih znanosti došlo do prave eskalacije nespojivosti, objeda i diskvalifikacija, pa i nasilničkog ponašanja prema gošæi. Uglavnom sa strane pristupa spornog modula. Pokušaji nastupa na Filozofskom fakultetu i u Cinestar kinu sprijeèeni. Oni koji su bili nazoèni imali su priliku vidjeti otužnu sliku Hrvatske.

Na kraju, prije nego što linkovima odete na tekstove koje ste možda propustili želimo ponoviti da nam je jedina namjera bila samo približiti informacije. Na svakome je od nas da misli svojom glavom i djeluje po svojoj savjesti. Osobito na onima kojima je data veća odgovornost. Da se jednoga dana ne bi stidjeli za svoje riječi i postupke. Pa i na institucijama vlasti. Vrijeme će brzo pokazati koje su odluke bile ispravne, a koje nisu. I nikako ne bi bilo dobro da zaborave da vlasti prolaze a narod ostaje. Da dobra vlast osluškuje glas svoga naroda. I ne ignorira njegove potrebe i želje, a osobito vrijednosti - obitelj, vjeru, dostojanstvo...

Ako roditelji ne žele ovakav modul s Kinseyjem u temeljima - neka ga promijene. Neka se dogovore. Ili, ako to ne ide - neka bude izborni predmet, kao što je to s vjeronaukom. Ćemu inzistiranje i žurba? Zdravlje mladih? Pa na što su pokazatelji daleko bolji od onih koji su to davno uveli.

Slika Hrvatske - Pedofilija kao temelj spolnog odgoja?

Karolina Vidović Krištonić (ukinuta emisija)

<http://www.youtube.com/watch?v=TlaCwh2Xtc0&feature=youtu.be>

"Slika Hrvatske", emisija koja se bavila tematikom zdravstvenog odgoja urednice Karoline Vidović Krištonić, u kojoj su prikazani i isječci iz filma "The Kinsey Syndrome". U filmu se iznose traumatične činjenice koje opasno podkopavaju vjerodostojnost "znanstvenih" istraživanjima na kojima se temelji opus utemeljitelja moderne seksologije Alfreda Kinseya, te pedofilsko ozračje njegova instituta. Emisija je promptno ukunita, a urednica stavljena na leđ.

Nastavak horora o pedofiliji...

<http://vimeo.com/45992922>

Ovaj put nije Slika Hrvatske, nego (i) slika Hrvatske. U nastavku vam prosljeđujem link na emisiju koju vrijedi pogledati. Emisija je stara 6 godina, a iznesene sam podatke prvi put èula…Želja mi je pokrenuti veliku akciju osvještavanja društva vezano uz nezaštijenost djece, i sve što oèigledno iz toga proizlazi. Tu ne mislim samo na uvedeni "zdravstveni odgoj"... Karolina Vidoviæ Krišto

Tako je govorio biskup Pozaiaæ

http://www.hrsvijet.net/index.php?option=com_content&view=article&id=25579:mons-valentin-pozai-antropologija-umjesto-ideologije&catid=41:obrazovanje&Itemid=148

Izjava o odgoju i obrazovanju (2007.)

http://www.mojsvijet.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=137

Sve o zdravstvenom odgoju

Nije se trebalo muèiti s ovom temom, na ovom portalu je sve. Svakako pogledajte prezentaciju o ZO.

<http://zdravstveniodgoj.com/news/zo-pozadina-kontroverze>

Judith Reisman - intervju

<http://fizzit.net/vijesti-i-politika/komentari-i-kolumne/4368-intervju-judith-reisman-ljudi-su-danas-izgubili-osjecaj-za-logiku-i-zdrav-razum>

Tihomir Dujmović - je li, možda, malo preoštar? Ima li argumente za svoje teze i oštre riječi?

<http://www.dnevno.hr/kolumne/tihomir-dujmovic/77366-crveni-fasizam.html>

Danijela Blažeka - Manipulacije znanstvenim istraživanjem o spolnosti

(jasnije rečeno friziranje, uštimanje, falsificiranje, lažiranje podataka prema želji financijera)

<http://www.dnevno.hr/vijesti/komentari/80249-kako-farmaceuti-manipuliraju-znanstvenim-istrazivanjima-na-temu-spolnosti-mladih.html>

J. Ratzinger: O spolnosti - Kako o spolnosti razmišlja veliki mislilac i teolog

http://www.mojsvijet.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=137

* * *

Slijedi sjajan tekst na temu spolnog odgoja; pravi razlog da ga Jutarnji nije želio objaviti.

Zašto toliko vike oko zdravstvenog odgoja ?

Mr.sc. Josip Markotić

Jutarnji list je nedavno zatražio dulji tekst od našeg suradnika mr.sc Josipa Markotića u kojem bi iznio i drugu stranu priče o sukobu oko zdravstvenog odgoja. Nakon što je Jutarnji dobio traženi tekst, s objavom je otežao skoro mjesec dana da bi ga na koncu odbili objaviti. Stoga u nastavku donosimo neobjavljeni tekst.

Kraj sad već prošle 2012. godine i početak nove 2013. osim što je obilježen teškom gospodarskom i ekonomskom situacijom te pesimističnim najavama o još težoj tek započetoj godini, bez sumnje će ostati obilježen i polemikom oko uvođenja zdravstvenog odgoja u škole, polemikom kojoj kako se sad čini, ne vidi kraja.

Preplavljeni smo morem informacija, izjava i argumenata koji su nerijetko u stvari polu-informacije i pogrešno interpretirane izjave pa prosječnom pratitelju ove rasprave teško može biti jasno o čemu se zapravo radi. Stječe se naime dojam kako je u pitanju dvostruki sukob: najprije onaj između Crkve i države iz kojeg onda proizlazi sukob između znanosti s jedne strane te religije i vjere s druge strane.

Ovako pojednostavljeno postavljene teze zasigurno ne pridonose ispravnom shvaćanju i zdravoj raspravi o ozbiljnom pitanju kao što je zdravstveni odgoj, odnosno njegova bitna sastavnica spolni odgoj. Naime zahtijeva lakoća i nekritička povrnost s kojom se u javnom diskursu barata terminima "znanost" i "znanstveno" kao da bi znanost bila nešto privatno vlasništvo na koje samo određene skupine polažu apsolutno pravo a svi ostali bez obzira na argumentaciju a priori nemaju znanstveno utemeljenje. Ovakvim pristupom umjesto njegovanja kritičkog stava

koji je svojstven pravoj znanosti pokazuje se upravo religijsko idolopoklonstvo onih koji su najglasniji zagovornici znanosti i znanstvenog. A forsiranjem prosvjetiteljske teze o tobožnjem sukobu znanosti i vjere u stvari se reciklira stari mit koji je odavno napušten i diskreditiran u znanstvenoj zajednici ali je i dalje prisutan poglavito u medijskom prostoru. Ovakav pristup raspravi o zdravstvenom odgoju zapravo skreće pozornost od ključnog pitanja i usmjeruje je u sferu manipulativnog i ideološki obojenog diskursa.

Dva pristupa spolnom odgoju

Ključni spor nije oko znanstvenog i tobože neznanstvenog programa niti oko znanstvenog i religijskog poimanja spolnosti i spolnog odgoja, nego u prvom redu u shvaćanju i tumačenju čovjeka kao osobe. Iz odgovora na to temeljno antropološko pitanje proizlazi onda i odgovor kakav program spolnog odgoja je potreban.

U tom smislu izdvajaju se dva temeljna pristupa spolnom odgoju. Prvi pristup u spolnoj edukaciji stavlja naglasak na usvajanje znanstvenih informacija i vrijednosti kojima je cilj zaštititi osobu od neželjenih posljedica spolnih aktivnosti, prije svega od neželjene trudnoće i spolno prenosivih bolesti. Drugi pristup također uvažava i donosi znanstvene informacije ali smatra da one same po sebi nisu dovoljne pa stoga naglasak stavlja na cjeloviti pristup spolnom odgoju, tj. ne promatra spolnost izolirano nego kao integralni dio ljudske osobe. Takav pristup polazi od osnovne činjenice da je spolnost puno više od puke genitalnosti i da prožima osobu na tjelesnoj, psihičkoj, afektivnoj, emotivnoj i duhovnoj razini. Isključuje li se bilo koja od ovih dimenzija degradira se i banalizira osoba i njezina spolnost, a odgoj se pretvara u uzgoj. Ako je svrha i smisao svakog odgoja pa tako i spolnog, pomoći mladim ljudima da se izgrade u zrele, sretno i odgovorne osobe, onda je očito kako se spolni odgoj ne može svesti samo na jedan izolirani segment čovjekove aktivnosti nego ga je potrebno promatrati kao sastavni i neodvojivi dio ljudske osobe. Odgoj koji bi se bazirao isključivo na davanju tehničkih informacija i promoviranju tzv. "znanstvenog seksa", u stvari reducira spolnost na genitalni čin u kojem je jedino važna tehnika koju prati poruka: "Radite ono što želite, samo se zaštitite". U prvom planu više nije spolnost i spolni odnos kao najveći i najljepši izraz ljubavi, uzajamnosti i povjerenja dvoje ljudi, nego tehnika u kojoj ključnu ulogu igra prezervativ. Spolna edukacija koja svoju obrazovno odgojnu dimenziju iscrpljuje u davanju tehničkih i znanstvenih informacija i kojoj je vrhunac odgovornog spolnog ponašanja navlačenje prezervativa i gutanje kontraceptivnih pilula, gubi iz vida tri temeljne antropološke istine.

Tri antropološke istine o ljudskoj

spolnosti

Prva istina je da ljudska spolnost nije svodiva na predmet i funkciju, nego je ona konstitutivna dimenzija osobe koja prožima èitavo njezino biæe. Upravo zbog toga spolnost nije neka sporedna ili nebitna sastavnica osobe, s kojom možemo raspolagati kako nam paše. Ja ne posjedujem spolnost, nego je ona sastavni dio mog vlastitog Ja. I baš zato što je dio osobnog biæa, spolnost je sastavni dio našeg dostojanstva. Mogu se ostvariti kao osoba samo ako budem znao poštivati i živjeti u skladu s pravim znaæenjem moje spolnosti.

Druga antropološka istina je da je ljudska spolnost nije nikad zatvorena sama u sebe nego je po svojoj strukturi otvorena i usmjerena na drugoga, na međuosobni odnos. Èovjek po svojoj konstituciji nije izoliran nego po samoj èinjenici da je muško ili žensko, nosi upuæenost na drugog koji, upravo zato što je “drukèiji”, daje kvalitetu njegovu identitetu. To potvrđuje i èovjekova biološka i tjelesna struktura: od kromosoma do endokrinog sustava, do anatomsko funkcionalne strukture unutarnjih organa te fenotipskih svojstava, sve upuæuje na to da je ljudska spolnost objektivno usmjerena na suprotni spol i na međusobnu komplementarnost muškarca i žene.

Treæa antropološka istina otkriva da je autentièni smisao ljudske spolnosti bitno povezan s ljubavi. Naravno ne s deformiranim shvaæanjem ljubavi srozanoj na nagon i tjelesno iskorištavanje drugog s jedinim ciljem sebiènog zadovoljavanja vlastite požude, nego s ljubavi koja je slobodna od prisile i nagona, koja osobu promatra kao dar a ne objekt, koja osobu voli radi nje same a ne samo radi njenog tijela i vlastitog orgazma.

Ne treba ni spominjati kako ove temeljne antropološke istine teško pronalaze put u mentalitetu koji je hipererotiziran i opsjednut seksom do te mjere da danas gotovo i nema proizvoda koji se ne reklamira golotinjom i seksom i koji je spolnost toliko banalizirao i

obezvrijedio da ju je sveo je na razinu životinjskog parenja i potrošne robe.

Međutim spolni odgoj koji ne uvažava ove antropološke istine i koji izolira spolnost i spolni odnos iz njegovog prirodnog okruženja – cjelovitosti osobe – ne ispunjava svoju temeljnu zadaću i svrhu da pomogne mladim ljudima da se izgrade u sretno i uravnotežene osobe.

U tom smislu ne stoji teza koja kaže da bi ovakav pristup spolnosti uskraćivao znanje i informacije. Ne radi se o uskraćivanju znanja i informacija, nego upravo suprotno: davanju cjelovitog znanja i cjelovite informacije ali s naglaskom da sama informacija sama po sebi nije dovoljna i da informacije same po sebi ne odgajaju. Mladi su danas zatrpani golemom količinom informacija o spolnosti sa svih strana. Njima su izloženi od najranije dobi. Mnoge razvijene zapadne zemlje praktički od vrtića počinju sa spolnom edukacijom i davanjem neograničenih količina informacija o seksu, kontracepciji, masturbaciji, spolnim bolestima, prevenciji, itd. ali rezultati pokazuju jako loše učinke takve edukacije. U tim je zemljama sve više maloljetničkih trudnoća, maloljetničkih pobačaja, spolno prenosivih bolesti, a o emotivnim i psihičkim posljedicama da se i ne govori. Očito je dakle da nije problem informacija nego integracija. Mladima nije problem nedostatak informacija ili nedostupnost prezervativa i pilula koje im se praktički nude na svakom koraku, karika koja nedostaje je vrijednosna interpretacija svih tih informacija koja bi im pomogla da te spoznaje pravilno i uravnoteženo integriraju u cjelinu svoje osobe.

Inzistirati dakle samo na davanju medicinskih i bioloških spoznaja značilo bi reducirati čovjeka na običnu materiju i biološki materijal i zanijekati temeljnu istinu da je ljudska osoba neraskidivo jedinstvo razumske duše i tijela. Upravo stoga cjeloviti odgoj mladog čovjeka ne može se zadovoljiti pristupom i spoznajama isključivo eksperimentalnih znanosti jer one jednostavno nemaju instrumentarij s kojim bi "izmjerili" smisao i svrhu osobe kao jedinstva duha i tijela.

Gdje je u ovoj priči Crkva?

Još jedna teza koja se neprestano provlači u kontekstu rasprave oko zdravstvenog odgoja, kako je spomenuto na početku, jest teza o sukobu Crkve s državom i gdje Crkva želi nametnuti svoj pogled na seksualnost i uskratiti mladima znanstvene spoznaje kako bi zadržala monopol nad ljudskom seksualnošću.

Osim što je apsurdna i najmanje povezana s istinom, ova se teza svejedno neprestano gura u prvi plan. Gdje je dakle Crkva u cijeloj ovoj priči? Prije odgovora na ovo pitanje potrebno je barem u osnovnim crtama poznavati što Crkva doista kaže o spolnosti.

Crkva i kršćanstvo naravno imaju svoj pogled na spolnost. Taj pogled uvažava antropološku istinu da je čovjek jedinstvo duše i tijela. U tom smislu Crkva nipošto ne zabranjuje seks niti ga smatra grijehom, pa prema tome nauk Crkve nije nikakav skup zabrana, nego življenje seksualnosti u njezinoj punoj istini i ljepoti. Ili kako je to u svojoj knjizi Prava ljubav lijepo rekla Mary B. Bonacci: "Poruka Crkve je: spolnost govori jezikom – jezikom trajne ljubavi. Ako želiš, možeš je slobodno izdvojiti i izvan tog konteksta, ali onda snositi tjelesne, emocionalne i duhovne posljedice. Zloupotreba tog jezika može te povrijediti – jako povrijediti".

Prema tome, prije nego se krene optuživati Crkvu da je neprijateljica ljudske spolnosti bilo bi korektno i intelektualno potoneno barem se upoznati s najvažnijim dokumentima koji uvažavaju i rezultate suvremene znanosti tumače kršćanski pogled na spolnost i bacaju novo svjetlo na ljudsku spolnost ne samo s teološkim, nego i s filozofskog, antropološkim i etičkog aspekta.

Na kraju ostaje još odgovoriti na pitanje koja je pozicija Crkve u ovoj polemici?

Koliko je poznato, Crkva se slaže i zalaže da je potreban zdravstveni odgoj. Crkva nema nikakav vlastiti program spolnog odgoja kojeg želi silom nametnuti u škole. Crkva nema ništa protiv ni zdravstvenog odgoja koji se od ove godine provodi u školama. Jedina aktivnost Crkve po ovom pitanju je zagovaranje "prava roditelja da odlučuju o onome o čemu oni trebaju odlučivati". Drugim riječima, Crkva se jedino i isključivo zalaže ne da se postojeći program spolnog odgoja izbac iz škole, nego da se ponudi i alternativni program koji će naglasak stavljati na cjelovitom pristupu ljudskom odgoju a time i ljudskoj spolnosti. I to je sve što Crkva traži. Ništa više. I ništa manje.